

זמני כניסת ויציאת השבת
ע"פ לוח עתים לבניה

בני ברק	באר שבע	נתיבות	הדלקת נרות
16:37	16:44	16:32*	צאת השבת
17:39	17:40	17:41	רבינו תם
18:16	18:17	18:15	

* 30 דק' קודם תשקיעה

הזכרת נשים בציונות

פנינה לנשמה

האדמו"ר "בבא סאלי" צוק"ל, הקפיד על נשות הבית, שלא תצאנה מן הבית ללא צורך. והרבנית זכר צדקת לברכה ספרה, כי היא לא הכירה את הרחוב, שבו היו גרים, כי בקושי יצאה מביתה.

ומעשה שהיה, שהרבנית נוכחה לדעת ביום חמישי, כי חסרים מעט דגים לשבת ולא יכלה לשלוח שליח לקניית הדגים, היא יצאה מן הבית בהחבא, כדי לקנות דגים לשבת... אך מעיני רוחו של רבנו לא נסתר דבר... הוא לא אכל מן הדגים האלה בשבת... והרמז דק, היה מובן די צרכו...

כשרצו בנות הבית, לקנות שמלות לעצמן, דורש היה רבנו להביא תופרת הביתה, שתתפור להן בגדי צניעות לפי מידותיהן, ובלבד שלא ישוטטו ברחובות, בחיפוש אחר בגדים...

ופעם, כשיצאה אחת מבנות הבית מחדרה, אל הפרוזדור שבבית, שהיו בו אורחים, כשהיא לבושה בפיג'מה צנועה ועליה חלוק... האדמו"ר עשה מן הענין הזה שערוריה גדולה, צעק ונזף בה, וגזר על עצמו התבודדות ותענית, כי לפי גודלו של רבנו, זוהי פריצות... (מעשה ניסים)

התחזקתי ונשאתי...

רגלי חסידיו ישמור

ש', אחת מהקוראות היקרות של העלון, מספרת סיפור מיוחד על כוחו של חיזוק בצניעות:

"בשעה טובה ומוצלחת עמדתי כמה ימים לפני לידה, בד"כ בלידות הקודמות סבלתי מאוד מכאבים חזקים ברגלים בזמן הלידה, חששתי מזה גם הפעם, אך החלטתי להתחזק בצניעות במשהו שקשור לרגלים, לכן קיבלתי על עצמי לשים לב לא להוריד את הגרביים בזמן הלידה, דבר אותו היו דורשים ממני בלידות הקודמות בביה"ח בו אני רגילה ללדת, ולתדהמתי אכן כך היה, לא דרשו ממני להוריד את הגרביים וכך ב"ה נשארתי עם גרביים בכל זמן הלידה, בחסדי ה' גם הישועה הגדולה לא איחרה מלבוא, הרגליים לא כאבו לי כלל!!!"

מסיפור זה אנו למדים שהשי"ת רוצה מאיתנו שנתחזק ונתקדם אפילו במשהו קטן, וכשרואה זאת אזי מסייע לנו, ובנוסף לכך ממשיך לנו ישועה ברחמי העצומים, וכמאמר רבותינו: "הבא ליטהר מסייעין בידו".

"המצוה הכי גדולה היא להסביר לבנות ישראל לילך בצניעות... חז"ל אמרו בזכות נשים צדקניות נגאלו ממצרים ובזכותן ניגאל, לכן היצר הרע שם כל כחו ומאמציו בענין הצניעות... וכל הצרות זהו הגורם לזה".

פינת ההלכה

בגדים אדומים

להלכה אסור ללבוש שום בגד אדום, משום חסרון צניעות. ועוד טעם משום "ולא תלכו בחקת הגוי", שזה לאו דאורייתא.

בגדר בגד אדום, נכללים גם פרטי לבוש אדומים, כגון: צעיף, מטפחת או חלק מהם, כפפות אדומות, וכן אסור לשים קישוטי שיער אדומים, כגון פרח או סרט אדום.

ה'חתם סופר' בדרשת שבת הגדול מזהיר מאוד מללבוש בגד אדום, מפני שזה ממשיך עליו מזל מאדים המרמז על דם, רחמנא ליצלן.

והנה לא רק בבגד בצבע אדום אסור לילך, אלא גם כל מה שרועש, זוהר, זורח, מבריק וכו', כמו פייטים, נצנוצי כסף וכדומה אסור לילך בהם, כיון שהחסרון והמכשול של אלו הם כמו החסרון והמכשול של הצבע האדום, ועוד יותר.

ולמעשה צריך לפעול גם עם הרגש היהודי ולדעת לקבוע לבד אם הבגד ראוי או לא, וכמה שהאדם עובד יותר על עצמו, יש לו יותר רגש פנימי להרגיש מהי צניעות ומה לא. (כתר הצניעות)

סיפור לשבת

מִרְן הַגְרָא"מ שֶׁךְ זִיע"א מִסְפֵּר לַעֲשִׂיר שְׁבַע לַהֲתִיעֲצוֹת, עַל אִירוֹעַ שְׁקֵרָה בְּצִעִירוֹתוֹ

ביום מן הימים, נכנס אל חדרו של ראש הישיבה מִרְן הַגְרָא"מ שֶׁךְ זִיע"א ליהודי עשיר מחוץ לארץ, ושאלתו בפיו: בבעלותו מפעל מצליח בארץ הולדתו, אולם עתה – לעת זקנה – התעורר בו רצון עז לפרוש מעולם המסחר, לחסל את עסקיו, לעלות אל הארץ הקדושה, ולהקדיש את כל חייו ואילך לעסקים מסוג שונה לחלוטין... לעסק התורה הקדושה... אכן, לא היה מנוי וגמור עמו לעשות את הצעד האמור, וזאת מאחר והספקות מנקרים במוחו: מחד – הרי ברור כי אין דבר משובח יותר מעסק התורה, אין מעלה גדולה יותר מהשקיעות בד' אמות של הלכה, ובודאי זכות גדולה תהיה לו כאשר יגיע בקרוב לפני בית דין של מעלה, ויצטרך ליתן דין וחשבון על מעשיו בזה העולם – אם יממש את תכניתו ויקדיש את אחרית ימיו לתורה ולמצוות. אולם מאידך, הרי הקרבה גדולה כל-כך נדרשת ממנו, עליו לוותר על העסק המצליח, להפריד מעולם המעשה, ולהקריב את עשרו למען המטרה הנעלה!

"מה עלי לעשות, רבי?"

רבינו הקשיב רוב קשב לדבריו של העשיר, ומשסיים הלה להציג את תמונת המצב – פנה אליו ואמר לו: "ידידי הנכבד, הבה ואספר לך סיפור, וממנו תוכל בעצמך למצוא תשובה לשאלתך..."

"כאשר הייתי צעיר לימים" – פתח רבינו וסיפר – "נהוג היה בחוץ לארץ כי יהודים עשירים מזמינים בכל שבת את העניים שבבני הקהילה לסעוד על שולחנם את סעודות שבת המלכה. בדרך כלל, היה כל עשיר מזמין לאחר תפילת ליל שבת את אחד מהעניים שבבית הכנסת, באופן אקראי, כך שלאיש מעניי העיר לא היתה קביעות בביתו של עשיר מסוים בדווקא. יוצא מכלל זה היה זלמן האביון. זלמן נתן את עינו בזבולון הגביר, וחתם קבע על שולחנו... בכל ליל שבת לאחר התפילה, היה ממהר לגשת אליו ולשאול אם יוכל לסעוד על שולחנו, וזבולון, אשר ליבו רחב היה – מעולם לא השיב את בקשתו ריקם.

עם הזמן, נהיה לאורח של קבע בביתו של זבולון, הוא כבר לא היה ניגש בכל שבת בכדי להזמין את עצמו אל ביתו של הגביר... הדבר כבר היה מובן. הוא היה מצטרף אל זבולון הגביר לאחר התפילה כבקי ורגיל, וזבולון מצידו לקח בחשבון תמיד כי זלמן מתכנן לסעוד על שולחנו את סעודות השבת...

זלמן מידענו, עני מרוד היה – כפשוטו ממש. בגדיו קרועים, נעליים מחוררות, וכל מראהו אומר מסכנות ודלות. באמצע השבוע, מעולם לא זכה זלמן לסעודה ראויה לשמה, הוא היה מסתפק מערב שבת לערב שבת בשאריות אשר היו הירקנים שבשוק מותירים לו בסופו של יום, וסעודות השבת אותן סעד בביתו של זבולון, היוו אפוא את עיקר מזונו השבועי. דע עקא, שאם סבורים אנו כי עיקר מעייניו של זלמן היו נתונים לצלחתו, הרי שטעות היא בידינו... זלמן אמנם אכל לתאבון את מנתו ולא הותיר בצלחתו מעולם מאומה, אולם במהלך הסעודה, היתה תשומת ליבו נתונה תמיד לפמוטים המפוארים אשר ניצבו על השולחן והפיצו אור יקרות בחדר הגדול. הוא אהב להתבונן בהם, להתפעל מהתחריטים הנפלאים, ולהתמוגג מהעיצוב הנהדר.

המתבונן מהצד – יכול היה בהחלט לטעות ולסבור כי בפמוטיו שלו מתבונן זלמן. החביבות אשר ניכרה על פניו

מהם הבדל לא השתכנע. 'נו נו...', הניד בראשו, 'אין זה הבדל כה גדול... שכן הבה ונחשוב: כל עוד ניצבים הפמוטים על השולחן ונרות השבת דולקים בהם כליל שבת קדש – נהנים אנו מראייתם בשווה, אך כאשר הולך אני אל ביתי – הלא ממילא מסירים את הפמוטים מעל גבי השולחן ומאחסנים אותם בארון עד השבוע הבא, ואף אתה אינך נהנה מהם כלל...'

'אלא מאי?', המשיך זלמן והרצה את משנתו הסדורה בפני זבולון הגביר, 'צודק אתה. בכל אופן ישנו הבדל ביני ובינך... מאחר והפמוטים אינם שלי – הרי שאינני יכול למשכנם ולקבל הלוואה תמורתם, ואילו אתה, אם תרד אי-פעם מנכסך ותזדקק להלוואה – תוכל למשכנם או למכרם בכסף מלא! זהו אמנם הבדל מהותי אשר קיים בינינו. אולם אם שמח אתה בפמוטיך על שום אפשרותך למכרם בעת צרה – אוי לה לאותה שמחה"...!'

כך סיפר רבינו, והמשיך בפנותו אל העשיר היושב מולו: "ובכן, זוהי אף התשובה לשאלתך. כל רכושך הגשמי – אינו שלך באמת. כאשר תעלה לפני בית דין של מעלה, לאחר מאה ועשרים שנה – לא ילווך מפעליך ובתיך, כל רכושך ישאר כאן, ואילו אתה תעלה למעלה כשאתה ערום ועריה... התועלת היחידה אשר ישנה בכסף – הינה רק בהיותו מאפשר לך למלא את צרכיך דבר יום ביומו, ולשם כך – הלא די בכסף אשר אגרת כדי לכלכלך למשך שארית ימך ברווח ובשפע רב!

רק מה, חושש אתה מפני מצב, בו יאבד חלק מרכושך בעסק רע, ואזי תזדקק לשארית הונך בכדי להמשיך ולמלא את צרכיך ולהתקיים בכבוד, אם זוהי מטרתך ושאיתך, בכל עמלך אשר אתה עמל להרבות את הונך, אם יגע אתה למען מצב בו תפסיד את מרבית רכושך, ותזדקק לממון נוסף – הרי שבאמת מצבך בכי רע...'

על כן עצתי לך ברורה מאליה. השלך על ה' יהבך, הפקד את גורלך בידי, הנח לו לדאוג לך – בידעך כי את חובת השתדלותך מילאת זה מכבר על הצד היותר טוב, והקדש את שארית חיך למען הרבות קניינים אמיתיים ומהותיים, קנייני נפש נצחיים, תורה ומצוות אשר ילווך, בשכבך ובקומך למשפט בפני אביך שבשמים! (אורחות החיים)

רק בתורה ובמצוות נמצא האושר האמיתי, רק הם נחשבים לקניינים של אמת, וההצלחה האמיתית – מתבטאת אך ורק ברכישתם!!

קוה אל ה'

הצרות נועדו לעורר את ישראל לתפילה

"וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב באל שד-י" מסביר ה'אור החיים' הקדוש, הקב"ה ציוה על משה רבינו, לגאול את בני ישראל, אך למשה היתה שאלה קשה: הלא הקב"ה אמר לאברהם אבינו כי בני ישראל יהיו בגלות במשך ארבע מאות שנה, והנה חלפו רק מאתיים ועשר שנים, ועדיין לא הגיע זמן גאולתם. כיצד מורה לו ה' לגאול אותם כבר עתה?

אמר לו הקב"ה: אכן אתה צודק, יש זמן קצוב לגאולה והוא מרומו במילים "אל שד-י", הינו כשיגיע 'די', כאשר יכלה זמן הגלות. אבל אם בני ישראל מתפללים ומבקשים, יש זמן חדש וזה זמן של רחמים.

לכן אמר ה' יתברך למשה רבינו: אכן – "וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב באל שד-י" וקצבתי את זמן הגאולה, אבל "ושמי ה' לא נודעתי להם", לא הודעתי להם את שם הוי"ה, שהוא שם של רחמים. לך אני מודיע שישנה גם הנהגה של רחמים, המאפשרת להוציא את ישראל מהגלות בטרם עת.

בשנת תשכ"ז, כאשר הציבור היהודי בארץ ישראל, נדחק בגבולות מצומצמים, התאספו כל מדינות ערב מכל עברינו ואיימו להשמידנו. היה פחד נורא מפני העתיד לקרות. בתי הכנסיות ובתי המדרשות מלאו בהמוני מתפללים שנשאו תפילות מעומק הלב והרעישו עולמות. הכריזו תעניות ואמרו סליחות וי"ג מידות. לכן לא פלא שהתחולל נס גדול, ובשישה ימים בלבד הסתיימה המלחמה, כאשר כל הצבאות שמסביב הובסו שוק על ירך.

פעמים רבות הקב"ה יוצר מצב קשה, כדי שנתחיל לצעוק. בורא העולם מבקש להביא לנו את הישועה, אבל אם נשב בשקט ולא נצעק, לא תהיה סיבה לישועה. לכן הוא מכניס אותנו למצב של לחץ כדי שנתפלל ונתחנן כלפי מעלה, ואז תהיה לנו זכות שבגינה הוא יושיע אותנו. נמצא שכל הקושי והלחץ נועדו אך ורק כדי להביא ישועה לעם ישראל. (אריה שאג)

נצור לשונך

מוסר מוטב לרדת באמצע הדרך ולא לשמוע לשון הרע

פעם נסע החפץ חיים בעגלה עם סוחרים בהמות וסוסים. בכל הדרך שוחחו הסוחרים על שוורים, פרות, סוסים וכדו'. ר' ישראל מאיר ישב שקוע במחשבותיו ולא שם לבו לשיחותיהם. פתאום העלה אחד האנשים שיחה על סוחרים אחרים והתחיל ללעוג עליהם.

ר' ישראל מאיר כאילו הקיץ משנתו, והעיר להם בנחת: "אחים! עד כה עסקתם בשיחה נאה על הסוסים והשוורים הנוגעת לפרנסתכם, אבל למה עברתם לשוחח בעסקי הבריות? הרי יש בזה עבירות חמורות של לשון הרע ורכילות." שכניו בעגלה, שהיו אנשים פשוטים, חשבו אותו להלך או ל"משולח" והגיבו בדברי לעג ובוז על אשר הוא מתערב בענייניהם ומטיף להם דברי תוכחה.

ר' ישראל מאיר לא השיב לגידופיהם והיה נראה כאילו הוא נהנה מכך כיוון שהם הפסיקו בינתיים את שיחותיהם בענייני לשון הרע. לאחר שגמרו ללעוג לו, הם המשיכו לספר על חבריהם.

החפץ חיים העיר להם שוב והתחנן לפנייהם שידברו על סוסיהם ופרותיהם ולא על חבריהם. כשלא הועילו דבריו הוא ביקש מהעגלון שיוריד אותו מהעגלה. מוטב לו להישאר באמצע הדרך מלשבת בחבורת לצים ולהקשיב לדברי לשון הרע ורכילות.

הלכה השומע רכילות מפי קרוביו

אסור לשמוע רכילות מפי כל אדם ואין זה משנה כלל מי הוא המספר, גם כאשר המספר הוא ידיד טוב או קרוב משפחה. חשוב במיוחד להדגיש את חובתו של אדם למחות באשתו המספרת לו רכילות, וכן את חובתה של האישה למחות בבעלה אם הוא מספר לה רכילות. בעל המאזין לרכילות של אשתו, מעודד אותה לספר לו תדיר סיפורי הרכילות והיא מביאתו לידי כעס, מריבה ודאבון לב. הוא הדין גם לגבי אישה המאזינה לרכילות של בעלה ואינה מוחה בו.

ד' שבט

שביבי אור

עזרה לזולת

סוחר גדול ומפורסם בא לפני ה'חתם סופר' זצ"ל. הוא גילה את אוזנו של הרב שעסקיו בשפל וביקש ברכה להצלחה. ה'חתם סופר' לא הופתע. "הדברים ידועים לי", אמר, "ובנוסף, אני יודע שיש לך אח עני ואביון שאינך עוזר לי במאומה". "נכון", נבוך העשיר למשמע הדברים המדויקים. "עכשיו עסקי רעועים", התנצל, "אבל כאשר אשוב לאיתני, אם ירצה ה', אדאג מיד לתמוך בו".

ענה לו ה'חתם סופר': "בפרשת השבוע, פרשת וארא, ואמר הקב"ה למשה: 'וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל'. מה פשרה של המילה 'וגם'? מי עוד שמע? אלא שבשעה שנאנקו בני ישראל תחת ידי המצרים, למרות מצבם הקשה, השתדל כל אחד מהם לשמוע 'וגם' – את זעקת השני, ולהקל מעליו ככל שהיה ניתן. על כן אמר ה': 'וגם אני שמעתי' – שמעתי שהיהודים עוזרים אחד לשני, ואף אני מוכן ומזומן להושיעם".

ה'חתם סופר' סיים את דבריו ואמר לסוחר: "עזור נא אתה לאחיך למרות מצבך הקשה. אני בטו שאם תעשה כן, ישמע ה' את זעקתך ויחלץ אותך מן הצרות!" (תספר)

חכמת נשים

על סט כלים יקר שנשבר, ועל אהבת התורה של הרבנית נויבירט ע"ה

בהרבה בתים יהודיים ישנו סט-כלים מיוחד ביופיו, עליו שומרים מכל משמר. לא נותנים לכל אחד לנגוע בו. יתכן שזה מפאת מחירו היקר של הסט, ואפשר שהסיבה קשורה יותר לנוסטלגיה, דהיינו שהכלים הללו שייכים היו לבני הדור הקודם, ולמרות שמדובר ב'כלים גשמיים', השימוש בהם מהווה חוט מקשר בין הדורות. ויש ששתי הסיבות יחד חוברות לשמירה הגדולה על הכלים הללו.

בבית שיראת השמים מפעפעת בו, שומרים את הכלים הללו לליל הסדר. כך נהגו במשך שנים בביתם של הגה"צ רבי יוסף נויבירט שליט"א, ואשתו הצדיקה מרת חביבה מלכה ע"ה. היה זה סט (מה שקרוי בלשון העם – 'סרוויס') מהודר ביופיו, שכלל 18 יחידות, בו השתמשו אכן בני הדור הקודם של המשפחה.

הסט היה מונח במקום בו היו כלי הפסח, ומי שהיה ממונה על הורדתו לקראת החג, היה אחד הבנים שנודע בהתמדתו המופלגת בכל ימות השנה, ואמו הצדקנית לא רצתה שיעזור לה במאומה בעבודות הבית. רק בערב פסח הסכימה שיווריד את הסט. היה זה תפקידו של הבן המתמיד, שעשה זאת כמובן בשמחה רבתי, ומתוך זהירות מופלגת כדי לשמור על שלמותו של הסט.

והנה, בערב פסח אחד ניגש הבן לעשות את מלאכתו הקבועה. הוא עלה בזהירות רבה, נטל את הכלים בידו, אבל הפעם קרה משהו. כל הכלים נפלו מידו והתנפצו על הקרקע, ולא נשאר מהם כי אם שברי רסיסים. הבן חישב להתעלף מרוב צער. הוא לא ידע כיצד לגשת אל אמו, ומה לומר לה. הכל היו בהלם.

כאשר כבר החליט הבחור לגשת אל אמו, הבחין בדמעה קטנה המבצבצת מבעד לעינה. אכן, הצער היה גדול. אבל מה שקרה לאחר מכן, ייחרט במוחו של הבן לעולמים. האמא מיהרה לנגב את הדמעה הסוררת, ואחר כך פרצה בבכי נסער, ואמרה: "אני מתביישת בעצמי; אם הבן שלי רואה שאני בוכה על אובדנו של סט-כלים, יהיה יקר וחשוב ככל שיהיה, איך תיכנס בו אחר כך אהבת התורה?"

היא בכתה ובכתה. והפעם לא דמעה אחת, אלא נהר של דמעות זלגו מעיניה, מרוב בושה וחרטה על הדמעה האחת שנראתה בעיניה, על אובדן הכלים, ועל ההשפעה שתהיה לכך על אהבת התורה של הבן— — —

מאז, כך מציינים בפנינו בני המשפחה, לא עלה עניינו של הסט בביתנו ולו פעם אחת נוספת. כאילו מעולם לא פיארו ה'סרוויס' הזה את שולחן ליל הסדר. "אמא כל כך התביישה במה שעשתה, שלא רצתה שהעניין יעלה שוב על סדר היום בבית", מספרים הילדים. (לקראת שבת מלכתא)

לעילוי נשמת

ר' דוד בן רחל ז"ל
רחל בת תמו ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת

ר' עמרם בן פרחא ז"ל
מזל בת סוליקה ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת

ר' חיים חטאתו
בן ביה ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת

ר' יוסף ז"ל בן ורדה תחיל
דינה ז"ל בת ורדה תחיל
ת.נ.צ.ב.ה